

Huvudman

Vaggeryds kommun

info@vaggeryd.se**Beslut**

Datum 2024-11-26

Dnr 2024:4646

Sida 1 (32)

Ärendet

Tillsyn av grundskola Hjortsjöskolan 7–9 i Vaggeryds kommun.

Beslutet i korthet

Skolinspektionen har hösten 2024 inlett en tillsyn av Hjortsjöskolan 7–9 i Vaggeryds kommun utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys. Skolinspektionen tar i beslutet ställning till om skolenheten uppfyller krav i skolförfattningarna som gäller undervisning och lärande, extra anpassningar och särskilt stöd, mottagande och undervisning av nyanlända elever, arbete med att skapa trygghet samt arbete med studiero.

Skolinspektionen bedömer att det finns allvarliga och omfattande brister som rör undervisningen på Hjortsjöskolan 7–9. Eleverna ges inte den garanterade undervisningstiden i flera ämnen såväl under innevarande som under föregående läsår. Utrymmet för skolans val används inte för undervisning i ett eller flera ämnen och elever ges inte undervisning i samtliga ämnen som de ska ha undervisning i, då elever som enligt beslut ska ha undervisning i svenska som andraspråk inte ges undervisning i detta ämne. Elever erbjuds inte heller att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Det finns även elever i samtliga årskurser, varav enstaka som har tagits emot som nyanländ under högstadiet, som är i behov av studiehandledning på modersmålet som inte får sådant stöd. Individuella studieplaner upprättas inte heller för nyanlända elever som tagits emot på skolan under högstadiet.

Vidare bedömer Skolinspektionen att det föreligger allvarliga och omfattande brister i arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd på Hjortsjöskolan 7–9. Elever får inte de extra anpassningar som de behöver. Härutöver anmäler lärare inte alltid till rektorn när de befarar att en elev, trots extra anpassningar, inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas. Rektorn ser inte heller alltid till att utredningar av elevers behov av särskilt stöd startar efter det att lärare har anmält behov av en sådan utredning.

Skolinspektionen konstaterar vidare att det finns allvarliga och omfattande brister i skolans arbete för att skapa trygghet och för att motverka kränkande behandling. Det bedrivs inte något förebyggande arbete för att skapa trygghet och motverka kränkande behandling på skolan och eleverna medverkar inte i framtagandet eller uppföljningen av skolans plan mot kränkande behandling. Det framkommer också att personal inte alltid

agerar och anmäler till rektorn då en elev kan ha blivit utsatt för kränkande behandling. Därutöver saknar skolan skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner.

Beslut

Föreläggande vid vite

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Vaggeryds kommun att vid vite av 1 500 000 kronor senast **25 april 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande skolans val, garanterad undervisningstid, undervisning i svenska som andraspråk, extra studietid, studiehandledning på modersmålet, individuella studieplaner för nyanlända elever, extra anpassningar och särskilt stöd samt skolans arbete med att skapa trygghet och motverka kränkande behandling. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Skolinspektionen bedömer att de påtalade bristerna utgör ett allvarligt missförhållande.

Om Vaggeryds kommun inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömande av vitet. Därtill kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande vid vite gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. **Beslutet om föreläggande vid vite får enligt 28 kap. 2 § skollagen överklagas, se bilagan.**

Vaggeryds kommun ska vidta följande åtgärder

Skolans val

1. Upphör med att omfördela undervisningstid från ämnet språkval till skolans val. (10 kap. 5 § skollagen, 9 kap. 3 - 4 §§ skolförordningen samt bilaga 1 till skolförordningen timplan för grundskolan)
2. Se till att skolans val endast används för undervisning i ett eller flera ämnen eller ett språk som eleven tidigare inte har fått undervisning i (nybörjarspråk). Undervisningen i ett ämne ska till sitt innehåll och sin inriktning vara förenligt med kursplanen och betygskriterierna för ämnet eller ämnena. (9 kap. 9 och 11 §§ skolförordningen (2011:185))

Garanterad undervisningstid

1. Se till att alla elever får minst den garanterade undervisningstiden i ämnena slöjd, moderna språk, matematik och engelska samt i de samhälls- och naturorienterande ämnena, om inte avvikelser är beslutade genom anpassad studiegång, anpassad timplan eller prioriterad timplan. Av huvudmannens redovisning ska det framgå hur undervisningen i ämnena är schemalagda under vårterminen 2025 och vilken undervisningstid eleverna har fått i ämnena i respektive årskurs fram till och med 18 april 2025. (10 kap. 4-5 §§ skollagen, 9 kap. 3 och 4 a §§ skolförordningen samt bilaga 1 till skolförordningen timplan för grundskolan).

Undervisning i svenska som andraspråk

1. Se till att eleverna ges undervisning i samtliga ämnen som de ska ha undervisning i. Detta innebär att elever, som enligt beslut ska läsa svenska som andraspråk, ska ges undervisning i detta ämne. (10 kap. 4 och 5 §§ skollagen och 5 kap. 14-15 §§ skolförordningen)

Extra studietid

1. Se till att eleverna erbjuds att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Detta innebär att undervisningen i form av extra studietid ska omfatta minst två timmar per vecka och anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen. (10 kap. 5a § skollagen)

Studiehandledning på modersmålet

1. Se till att de elever som bedöms vara i behov av studiehandledning på modersmålet i ukrainska ges sådant stöd. Detta innebär följande
 - a. att elever med identifierade behov av studiehandledning på ukrainska ges sådant stöd och att elevernas behov styr i vilken omfattning studiehandledning ges. (5 kap. 4 § skolförordningen)
 - b. att nyanlända elever som har tagits emot inom skolväsendet i högstadiet i grundskolan och vars kunskaper har bedömts

enligt 3 kap. 12 c § skollagen, ges studiehandledning på ukrainska, om rektorn inte i ett enskilt fall har bedömt att det är uppenbart obehövt, samt att elevernas behov styr i vilken omfattning studiehandledning ges (3 kap. 12 i § skollagen).

Individuella studieplaner för nyanlända elever

1. Se till att individuella studieplaner upprättas för nyanlända elever som tagits emot i högstadiet. Detta innebär att individuella studieplaner ska upprättas i samband med att elevernas kunskaper bedöms och senast inom två månader från mottagandet. Detta innebär även att individuella studieplaner ska upprättas för elever som redan har tagits emot vid skolenheten och som fortsatt är att betrakta som nyanlända. (3 kap. 12 g § skollagen)

Extra anpassningar

1. Se till att de elever som av lärare har identifierats vara i behov av extra anpassningar ges sådant stöd inom ramen för den ordinarie undervisningen. Detta innebär även att se till att de elever som har behov av studiehandledning på modersmålet, som en extra anpassning, ges sådant stöd i de språk och den omfattning som de har behov av (3 kap. 5 § skollagen).
2. Se till att rektorn vid minst ett tillfälle under perioden 26 november 2024 till den 18 april 2025 följer upp lärarnas arbete med extra anpassningar och om undervisningen utformas så att eleverna får de extra anpassningar som de behöver. Rektorn ska vidare analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen. Rektorn ska dokumentera uppföljningen, analysen och eventuella beslut om åtgärder. Denna dokumentation ska ges in i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 5 § och 4 kap. 4 § skollagen).

Skolans arbete med särskilt stöd

1. Se till att lärare, i de fall de befarar att en elev riskerar att inte uppfylla betygskriterierna, trots extra anpassningar, anmäler till rektorn eller den rektorn har delegerat det till att elevens behov av särskilt stöd behöver utredas (3 kap. 7 § skollagen).
2. För varje sådan anmälan om utredning av behov av särskilt stöd som inkommer till rektorn eller den rektorn har delegerat det till,

ska rektorn se till att starta en utredning. Detta innebär även att eventuella behov av studiehandledning på modersmålet, i form av särskilt stöd, ska utredas i förekommande fall. Rektorn ska dokumentera hur många anmälningar som inkommit till rektorn under perioden 26 november 2024 till den 18 april 2025 samt vilket datum utredning har startat för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 § skollagen).

Skolans arbete med att skapa trygghet och motverka kränkande behandling

1. Se till att det bedrivs ett förebyggande arbete för att skapa trygghet som utgår från skolans behov. Detta innebär att rektorn ska se till att elevernas trygghet i skolmiljön följs upp, att de hinder som finns för att elever ska vara trygga analyseras samt att rektorn, utifrån uppföljningen och analysen av vilka behov som finns i verksamheten, beslutar om åtgärder som ska vidtas. Inkom med en redogörelse för uppföljningen, analysen och beslutade samt genomförda åtgärder. Uppföljningen och analysen ska även omfatta om skolpersonal har förutsättningar och ges det stöd som behövs för att kunna agera när elever utsätts för kränkande behandling (4 kap. 4 §, 5 kap. 3 § och 6 kap. 5 § skollagen).
2. Se till att planen mot kränkande behandling upprättas, följs upp och ses över under medverkan av eleverna vid skolan. Huvudmannen ska dokumentera hur och på vilket sätt eleverna medverkat i arbetet med skolans plan mot kränkande behandling. Denna dokumentation ska ges in i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (6 kap. 8 § skollagen, 2 § förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling).
3. Se till att vid minst ett tillfälle informera all skolpersonal om regleringen kring personalens skyldighet att agera när en elev kan vara utsatt för kränkande behandling (1 kap. 5 § och 2 kap. 34 § skollagen och 2 kap 6 § föräldrabalken).
4. Se till att all personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektorn. Huvudmannen ska dokumentera skriftligt hur många anmälningar som kommit in under perioden 26 november 2024 till den 18 april 2025. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med

huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (5 kap. 6 § och 6 kap. 5 och 10 §§ skollagen).

5. Se till att rektorn beslutar om skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner (5 kap. 4 e § skollagen).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser ordningsregler och skolans åtgärdande arbete för att skapa studiero.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2024:4646) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys 2023/24 inlett en tillsyn av Hjortsjöskolan 7–9 i Vaggeryds kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Hjortsjöskolan 7–9 följer gällande bestämmelser om skolans val, garanterad undervisningstid, undervisning i svenska som andraspråk, extra studietid, studiehandledning på modersmålet, individuella studieplaner för nyanlända elever, extra anpassningar och särskilt stöd, ordningsregler, skolans åtgärdande arbete för att skapa studiero samt skolans arbete med att skapa trygghet och motverka kränkande behandling.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan, biträdande rektorn och rektorn samt lektionsobservationer mellan den **16 september 2024** och **18 september 2024**. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat huvudmannens fördelning av undervisningstid, klassscheman samt åtgärdsprogram. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning,

därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande vid vite

Skolans val

Omständigheter som ligger till grund för beslutet

Huvudmannens fördelning av undervisningstid

Av huvudmannens fördelning av undervisningstid, på skolan kallad timplan, framgår antal minuter per vecka och årskurs i respektive ämne. Av timplanen framgår även en uträkning av totala antalet minuter i veckan per ämne för högstadiet. Av inkomna uppgifter från huvudmannen framgår att huvudmannen fördelat undervisningstiden på 35,6 veckor per läsår och att huvudmannen har fördelat undervisningstid i enlighet med eller precis över den lagstadgade minsta garanterade undervisningstiden i samtliga ämnen utom idrott och hälsa samt moderna språk. Av huvudmannens timplan framgår att huvudmannen har omfördelat 13 timmar från idrott och hälsa och 5 timmar från språkval i årskurserna 7–9 till skolans val.

Skolans val - mentorstid

Av intervjuer med såväl lärare som med rektorn framkommer att skolans val på Hjortsjöskolan utgörs av mentorstid. Elever säger i intervju att de på mentorstiden oftast tar igen läxor och pratar om vad som händer kommande vecka, men att det händer att de pratar om studiero. Lärare uppger att de har mentorstid varje vecka och att de då arbetar med läxor. De säger vidare att det även händer att de exempelvis pratar om tankesätt eller förhållningssätt kring språkbruk. Huvudmannen uppger i inkommen information att mentorstiden bland annat används till att arbeta med grundläggande värden, förståelse och medmänsklighet, jämställdhet, hälsa, studieteknik samt demokrati och delaktighet.

Av elevernas scheman i samtliga klasser framgår att elever har mentorstid varje vecka om 60 minuter. Av intervju med biträdande rektorn, tillika skolans schemaläggare, framgår att utrymmet för skolans val har omfördelats från SO- och NO-ämnena samt från ämnena slöjd, hem- och

konsumt kunskap, idrott och hälsa samt språkval. I vilken utsträckning eleverna får sin garanterade undervisningstid i dessa ämnen bedöms nedan under rubriken Garanterad undervisningstid s 9.

Rättslig reglering

Enligt 9 kap. 3 § skolförordningen finns bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden (timplan) i bilaga 1 till skolförordningen. Av 9 kap. 4 § skolförordningen framgår att huvudmannen efter förslag från rektorn beslutar om fördelning mellan årskurserna av undervisningstiden.

I bilaga 1 anges vidare att vid skolans val får antalet timmar i timplanen per stadium för ett ämne eller en ämnesgrupp minskas med högst 20 procent. Antalet timmar för svenska eller svenska som andraspråk, engelska, språkval och matematik får dock inte minskas.

Av 9 kap. 9 § skolförordningen framgår att utrymmet för skolans val ska användas för undervisning i ett eller flera ämnen. Inom skolans val får ett språk som eleven inte tidigare har fått undervisning i (nybörjarspråk) erbjudas. Rektorn beslutar om hur utrymmet för skolans val ska användas. Enligt 9 kap. 11 § skolförordningen ska undervisningen i ett ämne inom skolans val till sitt innehåll och sin inriktning vara förenligt med kursplanen, kriterierna för bedömning av kunskaper och betygskriterierna.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannens fördelning av undervisningstiden (skolans timplan) inte uppfyller författningarnas krav. Skolinspektionens utredning visar att huvudmannens fördelning av undervisningstiden inte överensstämmer med lagstadgad timplan för grundskolan. Detta då antalet timmar för ämnet språkval har minskats till förmån för skolans val. Detta är en brist.

Skolinspektionen bedömer vidare att utrymmet för skolans val inte används för undervisning i ett eller flera ämnen eller i ett nybörjarspråk. Skolinspektionens utredning visar att skolans val på Hjortsjöskolan är mentorstid och att eleverna på mentorstiden inte ges undervisning i något eller några ämnen utan att eleverna på mentorstiden företrädesvis arbetar med läxor eller värdegrundsfrågor. Även detta är en brist.

Garanterad undervisningstid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Schemalagd undervisningstid

Eftersom utrymmet för skolans val inte används på ett korrekt sätt (se bedömning ovan), kan inte skolans val utgöra en del av elevernas garanterade undervisningstid. Utgångspunkten för beräkningen av om eleverna får sin garanterade undervisningstid är därmed den nationella timplanen i bilaga 1 till skolförordningen, utan avräkning av tid för skolans val.

Skolinspektionen konstaterar ovan att antalet undervisningstimmar i ett flertal ämnen har minskats för att täcka utrymmet för skolans val. Skolinspektionen har därefter, utifrån aktuella scheman för samtliga klasser på Hjortsjöskolan 7–9, beräknat hur mycket undervisningstid eleverna får i dessa, och även i andra ämnen.

Skolinspektionen har tagit del av aktuella scheman för samtliga klasser på Hjortsjöskolan 7–9. Såväl elever som lärare säger i intervju att de följer de scheman som Skolinspektionen fått del av. Av dessa scheman framgår undervisningstid i minuter per vecka för respektive ämne och klass. Vid beräkning av total schemalagd undervisningstid i timmar under högstadiets tre läsår å 35,6 veckor framgår att skolan har schemalagt undervisningstid i NO-ämnena med 276 timmar för årskurserna 7–9, vilket är 13 timmar färre än den lagstadgade timplanen på 289 timmar för högstadiet. Vidare framgår att skolan schemalagt 49 timmar för lite undervisningstid i SO-ämnena (356 undervisningstimmar jämfört med lagstadgade 405 timmar), 10 timmar för lite i ämnet slöjd (130 undervisningstimmar jämfört med lagstadgade 140 timmar), 5 timmar för lite i språkval (267 undervisningstimmar jämfört med lagstadgade 272 timmar), 2 timmar för lite i matematik (398 undervisningstimmar jämfört med lagstadgade 400 timmar) och 2 timmar för lite i engelska (198 undervisningstimmar jämfört med lagstadgade 200 timmar). Totalt är undervisningstid schemalagd med 81 timmar för lite för eleverna i årskurserna 7–9.

På fråga om de, när scheman lades, har räknat på 35,6 veckors undervisningstid, så som huvudmannen redovisat, uppger biträdande rektorn, tillika skolans schemaläggare, att hen inte vet. När Skolinspektionen redovisar uträkning av utlagd tid i scheman som visar att flera ämnen har för lite undervisningstid, bekräftar biträdande rektorn att Skolinspektionens uträkning stämmer. Hen säger vidare att ledningen måste undersöka vad som behöver göras för att garantera undervisningstiden. Rektorn säger att de har börjat lägga in studiedagar och idrottsdagar i systemet och att detta eventuellt kommer ge ledningen tydligare information om vilken undervisningstid som eleverna ges.

Inställda lektioner

Flera elever i årskurs 8 och 9 säger att det ställdes in lektioner varje vecka förra läsåret. Några elever säger att det var inställda lektioner två till tre gånger i veckan under höstterminen förra läsåret. På fråga vad eleverna gjorde när lektioner blev inställda svarar elever att de hade rast och att det var så ofta. Några elever säger att det blev lite bättre under vårterminen då de fick vikarier, men säger att de inte lärde sig något då det ofta var olika vikarier. Elever i årskurs 8 säger att de inte fick vikarier i NO-ämnena och att det ofta var inställda lektioner i matematik, engelska och NO-ämnena. En elev säger att de inte lär sig något när de har vikarier. En annan elev säger att de fick göra om ett helt område i NO-ämnena och att det var många elever som fick betyget F i NO-ämnena på grund av att de hade så mycket inställda lektioner.

Även lärare säger att det var ett flertal inställda lektioner förra läsåret på grund av sjukskrivingar. Lärarna säger att det fanns vikarier till vissa lektioner, men att vikarierna inte alltid räckte till och att det varje vecka fanns lektioner som behövde ställas in helt. På fråga om det finns något ämne där lärarna identifierat att de inte hunnit göra allt utifrån centralt innehåll och där de befärar att de heller inte kommer att hinna innan eleverna slutar årskurs 9, ger flera lärare exempel på NO-ämnena, SO-ämnena, matematik och språkvalet spanska. Lärarna säger också att de, på grund av de inställda och vikarieledda lektionerna, inte hinner och inte har haft möjlighet att bedöma elevernas kunskaper. De säger att de har tvingats hoppa över visst centralt innehåll i SO-ämnena och NO-ämnena och att annat centralt innehåll endast har presenterats för eleverna, men att eleverna inte har arbetat med innehållet, fått visa sina kunskaper eller blivit bedömda på flera områden. Flera lärare säger att de haft och fortfarande har för lite undervisningstid i flera ämnen. Flera lärare säger att de har påtalat detta både enskilt och på gemensamma möten för ledningen, men att de inte har fått gehör för det.

Avseende lärares och elevers uppgifter om att många lektioner varit inställda förra läsåret uppger rektorn att hen delar uppfattningen om att det var mycket inställda lektioner. Rektorn säger att hen har funderat på att den inställda tiden behöver tas igen. På fråga om de tagit höjd för inställda lektioner och kompenserat för undervisningstid i schemat för innevarande läsår svarar rektorn att de inte har det. På fråga om ledningen ser något behov av att ersätta den tid som försvann förra läsåret på grund av inställda lektioner svarar rektorn och biträdande rektorn nej, men säger samtidigt att undervisningen varit undermålig förra läsåret. När rektorn och biträdande rektorn får bemöta att lärare i intervju uppgett att elever i bland annat NO-ämnena och SO-ämnena förlorat så pass mycket undervisningstid förra läsåret att lärarna tvingats antingen hoppa över eller endast presentera vissa delar ur det centrala innehållet, säger rektorn och biträdande rektorn att det är ny information för dem, men att de förra

läsåret hade många sjukskrivna lärare i ett flertal ämnen och att just SO-ämnen var hårt drabbat sista månaden på läsåret.

Schemabrytande dagar

Såväl elever som lärare, elevhälsopersonal och rektorn ger i intervjuer exempel på schemabrytande dagar under innevarande läsår, då ordinarie lektioner är inställda, såsom friluftsdagar, teaterdag, framtidsdag med årskurs 8 och de nationella proven. Därtill säger de att fyra av fem dagar första veckan innevarande läsår var uppstarts dagar med schemabrytande aktiviteter. Elevhälsopersonal säger att de, under fyra dagar första skolveckan, presenterade sig för eleverna samt att eleverna under dessa dagar bland annat arbetade med ett projekt som handlar om bemötande. Av intervju med rektorn och biträdande rektorn framkommer att de, vid schemaläggningen, inte har beaktat att vissa dagar är schemabrytande dagar eller studiedagar.

Förflyttningstid mellan lektioner

Elever från samtliga intervjugrupper säger att deras scheman inte fungerar och att de har för lite rast mellan idrotten och andra ämnen. Flera elever säger att de inte hinner byta om och komma i tid till idrotten eller till lektioner som börjar efter idrotten. Flera lärare säger att lektioner måste avslutas i förtid för att eleverna ska komma i tid till nästa lektion. De säger att rektorn sagt att det är nolltolerans för sena ankomster och att de därför behöver släppa eleverna mellan 5 och 10 minuter tidigare från vissa lektioner. Även rektorn bekräftar att hen känner till att eleverna måste sluta tidigare från lektioner för att hinna i tid till nästkommande lektion och att hen varit tydlig med att de inte tolererar sena ankomster. Enligt inskickade scheman behöver lektioner i SO-ämnen, svenska, engelska och matematik varje vecka avslutas tidigare för att eleverna i olika klasser i årskurs 7 ska hinna i tid till idrotten. För elever i olika klasser i årskurs 8 behöver lektioner i SO-ämnen och matematik varje vecka förkortas och för elever i olika klasser i årskurs 9 behöver eleverna varje vecka gå tidigare från lektioner i moderna språk, SO och engelska för att hinna i tid till idrotten. Rektorn och biträdande rektorn säger att de inte medvetet förkortat lektioner i schemat och att de inte känner till att elever behöver gå tidigare för att hinna till lektionerna i idrott och hälsa. De säger däremot att de har lyft frågan med personalen kring förflyttningar allmänt och att de dels kommunicerat till kollegiet att viss lektionstid behöver spärras för förflyttning i schemat, dels att nolltolerans för sen ankomst gäller på skolan.

Rättslig reglering

Av 10 kap. 3 § skollagen framgår att den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6 890 timmar.

I bilaga 1 till skolförordningen anges för varje ämne och stadium den undervisningstid i timmar som elever i grundskolan minst har rätt till. Enligt timplanen ska eleverna ha minst 2 634 timmars undervisning på högstadiet. Vidare ska eleverna på högstadiet ha minst 289 timmars undervisning i NO varav minst 80 timmar i vardera av ämnena biologi, fysik och kemi, 405 timmars undervisning i SO, varav minst 80 timmar i geografi, 100 timmar i historia, 80 timmar i religionskunskap och 90 timmar i samhällskunskap, 140 timmars undervisning i slöjd, 290 timmars undervisning i svenska eller svenska som andraspråk, 272 timmars undervisning i språkval, 200 timmars undervisning i engelska och 400 timmars undervisning i matematik.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att eleverna på Hjortsjöskolan inte får sin garanterade undervisningstid i ett flertal ämnen.

Utredningen visar att elevernas schemalagda undervisningstid understiger den minsta garanterade undervisningstiden enligt nationell timplan med totalt 81 timmar och att eleverna enligt dessa scheman får 13 timmar för lite undervisningstid i NO, 49 timmar för lite undervisningstid i SO, 10 timmar för lite undervisningstid i slöjd, 5 timmar för lite undervisningstid i språkval, 2 timmar för lite undervisningstid i matematik och 2 timmar för lite undervisningstid i engelska jämfört med den nationella timplanen för årkurserna 7-9. Skolinspektionens utredning visar även att eleverna i åtminstone ämnena språkval (spanska), NO-ämnena, SO-ämnena, slöjd, matematik och engelska under innevarande och föregående läsår har förlorat ytterligare undervisningstid till följd av inställda lektioner och inställd lektionstid för förflyttning mellan lektioner. Intervju med rektorn visar att eleverna inte har kompenserats för den undervisningstid de förlorade under föregående läsår till följd av inställda lektioner. Härtill visar intervjuer med såväl elever som personal att lektioner även innevarande läsår blir inställda på grund av schemabrytande dagar.

Undervisning i svenska som andraspråk

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Flera lärare säger att undervisningen i svenska som andraspråk inte har kommit i gång nuvarande läsår. De säger att det finns elever som ska ges undervisning i svenska som andraspråk som inte är inskrivna på listan över elever som ska läsa svenska som andraspråk och att lektionerna i svenska som andraspråk därför inte finns med i dessa elevers scheman. Dessa elever har då håltimme i stället för undervisning i svenska som andraspråk. Flera lärare och personal från elevhälsan säger även att det finns elever som ska

ha undervisning i svenska som andraspråk som inte får det utan som i stället sitter med på lektionerna i svenska. De säger också att det finns elever som ska läsa svenska som andraspråk som har gått på lektioner i svenska hela förra läsåret, men som har fått betyg i svenska som andraspråk. Rektorn säger att det görs en kontroll av vilka elever som behöver läsa svenska som andraspråk när eleverna kommer från mellanstadiet samt att hen tar beslut om vilka elever som ska läsa svenska som andraspråk. Rektorn och biträdande rektorn säger att det stämmer att det finns elever som ska ges undervisning i svenska som andraspråk och som inte har ämnet i sina scheman i nuläget. Avseende uppgifterna om att det finns elever som ska ges undervisning i svenska som andraspråk som i stället går på lektioner i svenska, säger rektorn att hen inte känner till det.

Rättslig reglering

Av 10 kap. 4 § skollagen framgår att undervisningen i grundskolan bland annat ska omfatta ämnet svenska eller svenska som andraspråk.

Enligt 5 kap. 14 § skolförordningen ska undervisning i svenska som andraspråk, om det behövs, anordnas för 1. elever som har ett annat språk än svenska som modersmål, 2. elever som har svenska som modersmål och som har tagits in från skolor i utlandet, och 3. invandrarelever som har svenska som huvudsakligt umgängesspråk med en vårdnadshavare. Rektorn beslutar om undervisning i svenska som andraspråk för en elev. Enligt 15 § samma kapitel ersätter undervisning i svenska som andraspråk undervisning i svenska.

Av 10 kap. 8 § skollagen framgår att för varje ämne ska en kursplan gälla. Enligt 1 kap. 11 § skollagen och 9 kap. 1 § skolförordningen gäller för grundskolan förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 22). Av 3 § samma förordning framgår att kursplaner för grundskolans ämnen ingår i läroplanen och att kursplanerna kompletteras av kriterier för bedömning av kunskaper och betygskriterier.

Av Lgr 22, 5. Kursplaner, framgår att undervisningen ska omfatta aktuellt ämnes syfte och centrala innehåll.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att elever inte ges undervisning i samtliga ämnen som de ska ha undervisning i. Skolinspektionens utredning visar att elever som ska läsa svenska som andraspråk inte ges undervisning i detta ämne. Intervjuer med lärare och elevhälsans personal visar att dessa elever antingen får undervisning i ämnet svenska eller inte ges någon undervisning alls. Dessa uppgifter motsägs inte av rektorn i intervju.

Extra studietid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av samtliga klassers scheman. I samtliga dessa saknas undervisningspass i form av extra studietid. Av inkomna uppgifter från personal framgår att eleverna inte erbjuds någon extra studietid utan att eleverna endast erbjuds hjälp med läxor om det finns tid över på mentorstiden. Det framgår vidare att eleverna inte har möjlighet att arbeta med läxor på mentorstiden varje vecka och att eleverna då endast träffar sina mentorer som inte alltid har de ämneskunskaperna som behövs för att kunna stötta eleverna i alla ämnen. Rektorn och biträdande rektorn bekräftar i intervju att det inte finns någon extra studietid utlagd för eleverna i scheman, men att de troligtvis ska lägga in det i scheman veckan efter Skolinspektionens besök.

Rättslig reglering

Av 10 kap. 5a § skollagen framgår att eleverna i årskurs 4–9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka och undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen. Extra studietid ska inte räknas in i den minsta totala undervisningstiden enligt 5 §.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att eleverna inte erbjuds att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Skolinspektionens utredning visar att eleverna inte erbjuds någon extra studietid alls.

Studiehandledning på modersmålet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Flera lärare säger att det finns enstaka elever som får studiehandledning på persiska och dari, med någon timme i veckan, och att det inte är tillräckligt för de eleverna. Flera lärare uppger även att det finns elever som behöver studiehandledning på arabiska som inte får det, utan i stället får viss studiehandledning på engelska. Flera lärare som undervisar i årskurserna 8 och 9 säger att de har flera elever som inte pratar svenska, men att bara enstaka av dem får studiehandledning på sitt modersmål. Flera andra lärare som undervisar i årskurserna 7 och 8 säger att studiehandledningen inte har kommit i gång och att det är flera elever som inte får sådant stöd. En

lärare säger att det finns elev som är i behov av studiehandledning på ukrainska som inte får sådant stöd.

Några representanter för elevhälsan säger att de känner till att enstaka elever har studiehandledning på modersmålet och ger exempel på tre elever i årskurs 9 som får studiehandledning i dari eller somaliska. Elevhälsopersonal uppger att de anser att det finns fler elever som behöver få stöd i form av studiehandledning på modersmålet. Några representanter för elevhälsan säger att det rör sig om en handfull elever i vardera årskurs 7 och årskurs 9 som är i behov av studiehandledning och som inte får det. De säger att de inte har lika god kännedom om eleverna i årskurs 8, men att de tror att det i den årskursen är något färre elever som har behov av studiehandledning på modersmålet och som inte får det. De säger att det exempelvis finns elever från Ukraina, varav enstaka har tagits emot som nyanlända på högstadiet, som är i behov av studiehandledning men som inte får det. En representant för elevhälsan säger att det finns elever i behov av stöd på modersmålet och som inte når målen på grund av att de inte får stöd. En annan representant för elevhälsan säger att hen har signalerat att det finns elever på skolan som är i behov av studiehandledning på modersmålet till skolans rektor som i sin tur ska signalera vidare till en annan rektor som ansvarar för studiehandledarna i kommunen. En representant för elevhälsan säger att det inte finns tydliga rutiner kring hur elever i behov av studiehandledning på sitt modersmål ska utredas.

Angående elevhälsopersonals uppgifter om att ungefär 4–6 elever per årskurs är i behov av studiehandledning på modersmålet och att dessa inte får sådant stöd svarar rektorn att hen inte fått den informationen och att hen behöver undersöka frågan vidare. Rektorn säger att hen inte haft några samtal med huvudmannen om hur många elever som har behov av studiehandledning på modersmålet. Rektorn säger även att hen inte har undersökt vilka behov av studiehandledning på modersmålet som eleverna på skolan har.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 5 § skolförordningen framgår att en elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. En elev som ska erbjudas modersmålsundervisning och som före sin ankomst till Sverige har undervisats på ett annat språk än modersmålet får ges studiehandledning på det språket i stället för på modersmålet, om det finns särskilda skäl. Studiehandledning får ges i interaktiv form med informations- och kommunikationsteknik där eleven och studiehandledaren är åtskilda i rum men inte i tid, om det inte finns någon lämplig person inom skolenheten som kan ge studiehandledning och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte har lyckats anställa en sådan.

Av 3 kap. 12 i § skollagen framgår vidare att en nyanländ, som har tagits emot i högstadiet i grundskolan och vars kunskaper har bedömts, ska ges studiehandledning på modersmålet om det inte är uppenbart obehövt.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i arbetet med studiehandledning på modersmålet på Hjortsjöskolan. Några elever, varav enstaka som har tagits emot som nyanländ under högstadiet, är i behov av studiehandledning på ukrainska men får inte sådant stöd. Därutöver framkommer i intervjuer med såväl lärare som elevhälsans personal att det finns ett flertal elever i samtliga årskurser som är i behov av studiehandledning på modersmålet och som inte får sådant stöd. Rektorn uppger att hen inte känner till att det finns elever som har behov av studiehandledning på modersmålet som inte får sådant stöd, men det framgår också av intervjun att rektorn inte heller har undersökt om det finns elever med sådana behov. Skolinspektionen gör bedömningen att arbetet med att identifiera och tillgodose elevers behov av studiehandledning på modersmålet inte fungerar, se vidare bedömningarna avseende skolans arbete med extra anpassningar och särskilt stöd, s. 18 och 22.

Individuella studieplaner för nyanlända elever

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Såväl elever som lärare och rektorn uppger att det finns en elev från Ukraina på skolan, som togs emot som nyanländ under högstadiet när eleven gick i årskurs 7 och som nu går i årskurs 9. Rektorn säger att eleven i fråga inte har någon individuell studieplan eftersom huvudmannen har gett information om att det inte behövs. Rektorn säger att huvudmannen har informerat hen om att elever från Ukraina inte har utbildningsplikt i Sverige och att eleven därför kan vara hemma vissa dagar i veckan.

Huvudmannen uppger, efter begärd komplettering, att elevens kunskaper har bedömts vid mottagandet, men att det inte finns någon individuell studieplan för eleven.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 12 g § skollagen framgår att det för en elev som har tagits emot inom skolväsendet på högstadiet i grundskolan och vars kunskaper har bedömts enligt 12 c §, ska upprättas en individuell studieplan inom två månader från mottagandet. Studieplanen ska vara långsiktig och beskriva hur eleven ska uppnå behörighet till gymnasieskolans nationella program

utifrån elevens mål. Den ska innehålla uppgifter om utbildningens huvudsakliga innehåll och planerade stödåtgärder. Studieplanen ska revideras löpande utifrån de bedömningar som görs av elevens ämneskunskaper.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i arbetet med nyanlända elever på Hjortsjöskolan. Skolinspektionens utredning visar att det på skolan finns en nyanländ elev, som är mottagen under högstadiet och vars kunskaper har bedömts, som inte har någon individuell studieplan.

Skolinspektionen vill i samband härmed informera om följande: EU:s medlemsstater beslutade i mars 2022 att aktivera det så kallade massflyktsdirektivet, vilket bland annat innebär att personer från Ukraina kan få ett tidsbegränsat uppehållstillstånd, ett uppehållstillstånd med tillfälligt skydd. För barn och unga med uppehållstillstånd med tillfälligt skydd som uppfyller kraven för att bli folkbokförda här i landet, gäller samma bestämmelser om rätt till utbildning och skolplikt som för andra personer som är bosatta i Sverige (29 kap. 2 § och 7 kap. 2 § skollagen). Dessa barn och unga har alltså rätt till utbildning fullt ut, och barn med tillfälligt skydd som ska vara folkbokförda omfattas av skolplikt i Sverige. Det krävs inte att man faktiskt har blivit folkbokförd och fått ett personnummer för att rätten till utbildning och skolplikt ska inträda.

Extra anpassningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Såväl lärare som samtliga representanter för elevhälsan och rektorn säger i intervjuer att alla elever inte får de extra anpassningar som de behöver. Flera lärare uppger att de har elever i sina klasser som riskerar att inte uppfylla kriterierna för betyget E eftersom lärarna inte kan tillgodose deras behov av extra anpassningar. Lärarna säger att det i vissa klasser finns ett flertal elever som är i behov av individuellt stöd och att lärarna inte hinner ge det inom ramen för den ordinarie undervisningen. Flera lärare säger också att de inte har förutsättningar att tillgodose vissa elevers behov av extra anpassningar då avsaknaden av grupprum gör att elever i behov av extra anpassning i form av undervisning i mindre sammanhang inte kan ges de extra anpassningar de är i behov av. Representanter för elevhälsan uppger att de känner igen bilden som lärarna ger av att vissa lärare inte hinner ge alla elever de extra anpassningar de behöver och att det inte finns förutsättningar att genomföra vissa av de extra anpassningar som elever är i behov av. Rektorn säger att hen känner till att lärare inte tillgodoser alla elevers behov av extra anpassningar i undervisningen och bekräftar att det

inte finns grupprum till alla klassrum, vilket kan påverka lärarnas förmåga att anpassa undervisningen. Enligt lärarna finns det en koppling mellan deras förutsättningar att ge stöd till elever med behov och studieron i klassrummet. Lärare säger att om elever har svårt för ett skolämne och inte får rätt stöd bidrar det till sämre studiero i klassrummet.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med extra anpassningar. Skolinspektionens utredning visar att lärare inte alltid har möjlighet att ge alla elever med identifierade behov av extra anpassningar det stöd som de behöver.

Skolinspektionen bedömer även i detta beslut, se s 16, att det finns brister i skolans arbete med studiehandledning på modersmålet. Skolinspektionen konstaterar att arbetet med att identifiera och tillgodose elevers behov av studiehandledning på modersmålet inte fungerar. Rektorn behöver därför säkerställa att även de elever som är i behov av studiehandledning på modersmålet som en extra anpassning får sådant stöd i de språk och den omfattning som de behöver.

Skolans arbete med särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har begärt att få ta del av samtliga aktuella åtgärdsprogram, samtliga beslut om placering i särskild undervisningsgrupp och samtliga beslut om anpassad studiegång. Skolinspektionen har därvid fått tre identiska uppsättningar med 15 åtgärdsprogram, samtliga innehållande beslut om särskild undervisningsgrupp och beslut om anpassad studiegång.

Anmälan om behov av utredning

Några lärare uppger att de anmäler att en elevs behov av särskilt stöd behöver utredas när de befärar att elever trots extra anpassningar inte kommer att nå målen och säger att de har en dialog med elevhälsan kring ärendet. Flera lärare uppger dock att de inte anmäler att elevers behov behöver utredas när de befärar att eleverna, trots extra anpassningar, inte kommer nå målen, eftersom de upplever att rutinen är att de ska försöka med andra eller fler extra anpassningar igen. Flera lärare säger att de inte gör någon anmälan eftersom de inte tror på att det görs något med anmälningarna. En lärare säger att de inte ens tror att de får respons på anmälningarna och en annan lärare säger att det inte är någon idé att göra någon anmälan och att de därför väljer att inte göra någon. Flera lärare uppger att det finns elever som de bedömer behöver utredas för behov av särskilt stöd, men att dessa elever inte är anmälda till rektorn.

Rektorn uppger i intervju att det varierar bland lärarna om de anmäler att elevers behov av särskilt stöd behöver utredas eller inte. Rektorn säger att skolan genomgått ett flertal rektorsbyten och att lärare satt i system att inte belasta rektorn med viss information, vilket leder till att hen inte känner till eller får reda på sådant som hen behöver veta. Rektorn säger också att rutiner eller blanketter inte används på rätt sätt och att det därmed kan finnas elever som är i behov av särskilt stöd som inte har anmälts för utredning.

Starta utredning om särskilt stöd

Flera av de lärare som säger att de har anmält att elevers behov av särskilt stöd behöver utredas säger att de får tillbaka anmälningarna med besked om att de i stället ska göra fler extra anpassningar. Lärarna uppger att de exempelvis har fått tillbaka anmälningar med besked om att elever ska få extra anpassning i form av att ha jacka på sig och själva få bestämma sittplats i klassrummet. Därtill säger lärare att ledningen har hänvisat till skolans så kallade metodhandbok, där exempel på olika extra anpassningar finns, när extra anpassningar inte har fungerat. Lärare ger i intervju exempel på att en lärare har gjort 18 anmälningar om behov av utredning av särskilt stöd till rektorn, men att dessa inte har resulterat i någon utredning utan att rektorn tittat på anmälningarna och sagt att de behöver fortsätta arbeta med extra anpassningar.

Elevhälsopersonal säger att det krävs ingripande insatser för att elever ska få åtgärdsprogram. Exempel som ges är elever som inte klarar av att gå i skolan en hel dag eller har sådana behov att de behöver få undervisning i mindre grupp. En representant för elevhälsan säger att förhållningssättet på skolan är att lärare ska använda sig av extra anpassningar tills det krävs så pass omfattande stöd att det också kräver ett omfattande åtgärdsprogram.

Rektorn bekräftar att lärare får tillbaka anmälningar om behov av särskilt stöd, men säger att det handlat om att lärarna inte gjort tillräckligt med extra anpassningar innan de anmälde. Rektorn uppger också att hen fått direktiv från huvudmannen att lärarna först ska göra allt de kan för att hjälpa eleverna innan de ska starta en utredning av elevens behov av särskilt stöd. Härtill uppger rektorn att hen uppfattat att det krävs att det finns ingripande behov av särskilt stöd för att de ska skriva åtgärdsprogram, så som att reducera ämnen eller att eleven behöver placeras i särskild undervisningsgrupp.

Åtgärdsprogram, beslut om anpassad studiegång och beslut om placering i särskild undervisningsgrupp

Vad gäller innehållet, i dessa åtgärdsprogram tillika beslut om särskild undervisningsgrupp och beslut om anpassad studiegång, framgår i övrigt elevernas behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses. Vidare framgår när åtgärderna ska följas upp och utvärderas samt vem som ansvarar för uppföljningen respektive utvärderingen. Det framgår även på vilket sätt det särskilda stödet i form av anpassad studiegång innebär avvikelser från aktuell timplan eller de ämnen som gäller för utbildningen. Vidare framgår vilka särskilda skäl som ligger till grund för att det särskilda stödet ska ges i en särskild undervisningsgrupp. Samtliga beslut om åtgärdsprogram, beslut om anpassad studiegång och beslut om särskild undervisningsgrupp har beslutats av rektorn.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 3 kap. 5 § skollagen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att en elevs behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Samråd ska ske med elevhälsan vid sådan utredning, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd.

Av 3 kap 9 § skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt

stöd ska ges 1. i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 §, 2. i form av distansundervisning och annan undervisning enligt 11 a §, eller 3. i form av anpassad studiegång enligt 12 §.

Av 3 kap 11 § skollagen framgår att om det finns särskilda skäl, får ett beslut enligt 9 § för en elev i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till.

Av 3 kap 12 § skollagen framgår att om det särskilda stödet för en elev i bland annat grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). Den anpassade studiegången ska utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns allvarliga och omfattande brister i arbetet med särskilt stöd på Hjortsjöskolan 7–9. Bristerna avser att lärare inte anmäler att elevers behov av särskilt stöd behöver utredas, att rektorn inte ser till att utredningar startar när en elevs behov av en sådan utredning har anmälts samt att det av åtgärdsprogram och anpassad studiegång och placering i särskild undervisningsgrupp inte framgår att besluten kan överklagas och hur ett överklagande går till.

Skolinspektionens utredning visar att lärare inte alltid anmäler till rektorn när de befärar att en elev, trots extra anpassningar, inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas. Intervjuer med lärare visar att lärare bedömer att det finns elever, vars behov av särskilt stöd behöver utredas, som inte är anmälda. Intervjuer med lärare visar även att skälet till att lärare inte anmäler att elevers behov behöver utredas är att de inte tycker att det är någon idé då elevernas behov ändå inte kommer utredas. Dessa uppgifter motsägs inte av rektorn i intervju.

Skolinspektionens utredning visar vidare att rektorn inte alltid ser till att utredningar av elevers behov av särskilt stöd startar efter det att lärare har anmält behov av en sådan utredning. Intervjuerna visar att lärare, när de har anmält behov av utredning, i stället får besked om att de ska fortsätta ge stöd i form av extra anpassningar, trots att det stödet enligt lärare, inte ger effekt. Av intervjuer med såväl lärare som elevhälsans personal och rektorn och av skolans aktuella åtgärdsprogram framgår vidare att det krävs att elever har omfattande behov av särskilt stöd för att de ska bli föremål för

beslut om åtgärdsprogram. En rektor är enligt skollagen skyldig att starta en utredning efter en anmälan om behov av särskilt stöd. En rektor kan alltså inte underlåta att starta en utredning om behov av särskilt stöd, för de elever som skolans personal anmält behöver utredas, för att i stället sätta in andra extra anpassningar. En sådan utredning kan dock vara mer eller mindre omfattande och kan visa att det för närvarande inte finns något behov av särskilt stöd. I ett sådant fall ska det fattas ett beslut om att inte utarbeta ett åtgärdsprogram och det kan därefter bli aktuellt att sätta in andra extra anpassningar. Om en elevs behov av särskilt stöd däremot inte utreds riskerar eleven att bli utan det särskilda stöd som eleven har behov av och har rätt till enligt skollagen. Det påverkar i sin tur elevernas möjlighet att nå målen för utbildningen. Skolinspektionen vill även understryka att det inte finns något krav i lagstiftningen på att elevens stödbehov ska vara omfattande för att det ska vara aktuellt med särskilda stödinsatser.

Som framgår ovan bedömer Skolinspektionen även i detta beslut, se sid 16, att det finns brister i arbetet med studiehandledning på modersmålet. Skolinspektionen konstaterar att arbetet med att identifiera och tillgodose elevers behov av studiehandledning på modersmålet inte fungerar. I samband med att utredningar genomförs av elever, som anmälts för behov av särskilt stöd, behöver rektorn även se till att eventuella behov av studiehandledning på modersmålet, i form av särskilt stöd, utreds i förekommande fall.

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Vaggeryds kommun bryter mot bestämmelserna när det gäller att elevens behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses samt när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen, ska framgå av åtgärdsprogrammet. Det framkommer inte heller att Vaggeryds kommun bryter mot bestämmelserna när det gäller beslut om placering i särskild undervisningsgrupp och beslut om anpassad studiegång.

Skolans arbete med att skapa trygghet och motverka kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Förebyggande arbete för att skapa trygghet

Flera elever i årskurs 8 och 9 säger i intervju att det är många elever som inte känner sig trygga på skolan och att det förekommer att elever blir kränkta och att elever slåss. Flera elever säger att de inte är trygga eftersom det inte händer något med de elever som gör fel. En elev berättar att hen blev puttad ned för en trappa veckan innan Skolinspektionens besök och

säger att hen fortfarande inte känner sig trygg. En annan elev säger att en elev hällde sin dricka över hen samma dag som intervjun med Skolinspektionen. Flera elever säger att de aldrig pratar om trygghet på skolan men uppger att de fyller i en trygghetsenkät varje läsår och att de har gått igenom delar av resultatet med kuratorn enskilt. På fråga om personalen gör något för att det ska bli tryggare för eleverna på skolan, svarar eleverna att de har satt upp kameror på skolan, men att det nog handlade om att någon hade tagit med knivar till skolan. Eleverna säger också att polisen ofta är på skolan, men att de inte vet varför.

Flera lärare säger att de känner till att det finns elever som inte känner sig trygga på skolan. Lärarna säger att de inte får respons från ledningen kring de incidenter som sker och att det inte blir några direkta konsekvenser för elever som missköter sig, vilket eleverna vet om. Flera lärare säger vidare att elevhälsan ansvarar för att eleverna gör en trygghetsenkät varje läsår, men att resultaten från senaste enkäten inte har diskuterats inom kollegiet. En lärare säger att personalen, både lärare och elevhälsan, aldrig hinner arbeta förebyggande samt att deras arbete alltid handlar om akuta åtgärder för att händelser har gått för långt. Flera lärare säger att det inte finns något strukturerat arbete med värdegrunden och att elevhälsan inte håller i något förebyggande arbete för att skapa trygghet, mer än att de tillhandahåller en sammanställning över resultaten från trygghetsenkäten och ger tips på filmer som de kan visa för eleverna.

Flera representanter för elevhälsan säger att elevhälsopersonalen diskuterar trygghetsfrågor men att skolan arbetar för lite med det förebyggande och främjande trygghetsarbetet. En representant för elevhälsan säger att elevhälsan hade behövt vara mer ute i klasserna och jobba med trygghetsarbetet mer konkret. Flera representanter för elevhälsan säger att de har önskat att få tid att arbeta främjande och förebyggande med tryggheten en gång i veckan, men att de inte har fått gehör från ledningen för det, utan att de har fått besked om att de ska fortsätta arbeta så som de gör nu. De säger att det akuta eller åtgärdande trygghetsarbetet därför är i fokus.

På uppgifter om att elevhälsopersonal uppgett att deras arbete kring tryggheten främst är åtgärdande och inte förebyggande, svarar rektorn att hen delar elevhälsans uppfattning och säger att förra läsåret på många sätt var fruktansvärt, med hög sjukfrånvaro bland personalen och fysiskt våld bland elever. Rektorn och biträdande rektorn säger att de inte känner till att det genomförs något specifikt förebyggande arbete för att skapa trygghet eller motverka kränkande behandling på skolan. Däremot har skolan ett trygghetsteam, som består av delar av elevhälsans personal, som har tagit fram material som lärarna kan använda på mentorstiden. Rektorn och biträdande rektorn uppger dock att de inte vet om materialet kommit lärarna till del eller om de arbetar med detta på mentorstiden. Rektorn

säger vidare att de behöver göra mer förebyggande arbete på mentorstiden. Rektorn säger att kuratorn brukar gå igenom resultaten från elevenkäterna med lärarna, men att det eventuellt kan ha missats i samband med den senaste enkäten som gjordes förra läsåret.

Plan mot kränkande behandling

Skolinspektionen har tagit del av skolans plan mot kränkande behandling för innevarande läsår. Av planen framgår bland annat statistik från skolans trivselenkät och de åtgärder som skolan ska arbeta med under innevarande läsår. Planen innehåller även redogörelse av förra läsårets genomförda åtgärder.

Merparten av eleverna säger att de inte känner igen skolans plan mot kränkande behandling och säger att de inte har varit med och arbetat med planen. Två av de intervjuade eleverna i årskurs 8 uppger att de är med i elevrådet och säger att de inte har pratat om planen där heller. Flera lärare uppger att elevhälsan har gått igenom skolans plan mot kränkande behandling med eleverna och personalen. Lärarna säger att det är kuratorn som tar fram en ny plan utifrån trivselenkäten och tidigare läsårs plan. Rektorn säger att eleverna inte aktivt är med i att ta fram planen mot kränkande behandling utan deltar på så vis att de svarar på en trivselenkät. Rektorn tillägger att eleverna inte har varit med i arbetet med att följa upp och analysera resultaten från föregående läsår i syfte att diskutera åtgärder i den nya planen.

Agera och anmäla kränkande behandling

Flera elever säger att det inte händer något med elever som gör fel och att det är det som gör att man inte är trygg på skolan. Flera elever säger att vissa lärare går in och säger till när elever bråkar, men att alla lärare inte gör det. Eleven som berättar att hen blev puttad ned för en trappa veckan tidigare, säger att det fanns vuxna där, men att de inte gjorde något. Eleven som berättar att en annan elev hällde dricka över hen säger att en vuxen sade till, men att det inte blev några konsekvenser för eleven som hållt drickan. Flera lärare säger att det var många lärare som var trötta förra våren och att de inte hade ork att ta itu med saker de såg eller hörde i korridorerna, saker som de egentligen hade behövt anmäla. På uppgifter om att elever i intervju uppgett att lärare inte alltid agerar när det sker incidenter säger lärare att det kan stämma att de fortfarande inte agerar på incidenter som sker. En lärare säger att det även finns personal som kan vara rädda för vissa elever och inte agerar av den anledningen. En lärare säger att toleransnivån för kränkningar har höjts med åren eftersom det har hänt så mycket under lång tid. En annan lärare säger att det också är ett fruktansvärt språk på skolan och att de hör eleverna och försöker säga till, men att de till sist blir lite immuna mot det.

Elever säger vidare att lärare nog inte alltid gör kränkningsanmälningar. De säger att om två elever slåss kanske lärarna tror att de bara skojar och att de inte vet om kränkningsanmälan görs då. En elev säger att det hänt att de behövt tjata på lärarna för att de ska ta tag i saker som sker. En annan elev säger att de känner till att en elev blir kallad för en massa saker, men att det inte händer något kring det. Flera lärare säger att det inte anmäls kränkningar på skolan. De säger att det beror på att de ska anmäla i tre steg digitalt. En lärare säger att det är så rörigt på skolan att de knappt hinner anmäla. Flera representanter för elevhälsan säger att skolan får in få kränkningsanmälningar och att lärare inte alltid anmäler det som egentligen ska anmälas som kränkningar. De säger att det finns flera anledningar till att all personal inte anmäler vid misstanke om kränkande behandling, såsom stress och hektiska scheman som gör att de inte hinner, men också att lärare blundar för vissa saker. En representant för elevhälsan säger att skolan har ett nytt system för kränkningsanmälningar som inte är smidigt och att många därför undviker att använda det.

Rektorn uppger att hens uppfattning är att allt som bör anmälas som kränkande behandling inte anmäls. Skälet till det är, enligt rektorn, att skolans inrapporteringsystem för att göra kränkningsanmälningar inte alls fungerar som personalen hade behövt och att många anmälningar därför inte görs då en del av personalen inte vet hur systemet fungerar. Rektorn tillägger att det är anmält till huvudmannen att deras inrapporteringsystem behöver ses över, men att hen inte har fått gehör för det. Rektorn säger vidare att hen inte tycker att det kommer in tillräckligt många anmälningar och att hen hoppas att det beror på att lärare väljer att arbeta med kränkningar direkt i stället för att anmäla det först.

Skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner

Rektorn säger i intervju att skolan inte har några skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner. Lärare säger i intervju att eleverna känner sig otrygga med hanteringen av mobiltelefoner i omklädningsrummen, men att skolan inte gjort något åt mobilhanteringen. Elevhälsopersonal säger att det i trivselenkäten framgick att elever upplever en otrygghet med att elever har mobiltelefoner med sig in i omklädningsrummet på idrotten, vilket gjort att frågan lyfts och att skolan uppmanar alla elever att de ska lämna mobiltelefoner i sina skåp. Rektorn säger att hen inte känner till att det varit en trygghetsproblematik kring att elever har mobiltelefoner med i omklädningsrummen.

Rättslig reglering

Förebyggande arbete för att skapa trygghet

Av 5 kap. 3 § skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet. Vidare ska huvudmannen säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet.

Av förarbetena till skollagen (prop. 2021/22:160 s. 41) framgår att ett arbete för trygghet är närmare sammankopplat med hur skolan ser till att förebygga och motverka kränkningar och att det finns ett främjande arbete med normer och värden. Det är viktigt att arbetet med detta sker på ett skolövergripande sätt och att skolans personal har ett gemensamt förhållningssätt. Det också viktigt att arbetet med detta inte bedrivs avskilt från undervisningen och utan tillräcklig koppling till elevers vardag. Det gäller således att se till att elever är trygga både i undervisningen och under övriga delar av skoldagen. Av förarbetena framgår vidare (s 46 f.) att ett förebyggande arbete för trygghet innebär att skolan identifierar och undanröjer hinder i syfte att se till att eleverna är trygga under hela sin skoldag och därigenom har goda möjligheter till utveckling och lärande. Betydelsefulla delar i det förebyggande arbetet är hur skolan arbetar med normer och värden, inklusive jämställdhet, bl.a. genom att främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. Utifrån en uppföljning och analys av vilka behov som finns i verksamheten kan både mer generella och särskilt riktade åtgärder behöva vidtas. Det är viktigt att all personal har ett gemensamt förhållningssätt som ger eleverna förutsägbarhet i deras vardag samt att eleverna kan lita på att alla vuxna i skolan agerar vid olika former av kränkningar. Arbetet mot kränkande behandling är grundläggande i skolors arbete för trygghet.

Av 6 kap. 6 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.

Enligt 6 kap. 7 § skollagen ska huvudmannen se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Plan mot kränkande behandling

Av 6 kap. 8 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Enligt 2 § förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling ska en plan mot kränkande

behandling upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Agera, anmäla och utreda kränkande behandling

Enligt 1 kap. 5 § skollagen ska var och en som verkar inom utbildningen aktivt motverka alla former av kränkande behandling. Av 5 kap. 6 § skollagen framgår att personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero.

Enligt rättspraxis (exempelvis NJA 1984 s.764) har personalen i skolan ett tillsynsansvar under den tid som eleverna vistas i skolan. Personalen övertar det tillsynsansvar som enligt föräldrabalken tillkommer vårdnadshavarna. I tillsynsansvaret ingår bland annat att hindra barnet från att skada andra genom att se till att barnet står under uppsikt eller att andra lämpliga åtgärder vidtas (6 kap. 2 § föräldrabalken).

Av 6 kap. 5 § skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i skollagens kapitel om åtgärder mot kränkande behandling, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget.

Av förordning (2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22), 2.1 Normer och värden, framgår att alla som arbetar i skolan aktivt ska motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper. Vidare framgår att lärare ska uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling.

Av 6 kap. 10 § skollagen framgår att en lärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner

Av 5 kap. 4e § skollagen framgår att det för varje skolenhet ska finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Rutinerna ska beslutas av rektorn.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns allvarliga och omfattande brister i skolans arbete för att skapa trygghet och för att motverka kränkande behandling. Bristerna består i att det inte bedrivs något förebyggande arbete för att skapa trygghet, att eleverna inte medverkar i framtagandet eller uppföljningen av skolans plan mot kränkande behandling samt att lärare inte agerar vid och inte anmäler alla händelser som kan utgöra kränkande behandling. Det finns inte heller några skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner.

Det framkommer i intervjuer att Hjortsjöskolan inte är trygg för alla elever och det ges exempel i intervjuer både på otrygga situationer och kränkningar. Det genomförs visserligen en årlig trygghetsenkät med eleverna men det framgår av intervjuer att resultatet av den senaste enkäten varken diskuterats i kollegiet eller föranlett några åtgärder utifrån en analys av vilka behov av förebyggande åtgärder som finns på skolan. Av intervjuer med både lärare och elevhälsans representanter framgår att det inte finns något förebyggande arbete för att skapa trygghet på skolan trots att de ser behov av att inte bara arbeta åtgärdande. Skolledningen uppger att det finns ett material kring värdegrundsfrågor som är tänkt att användas på mentorstiden, men de vet inte om materialet har kommit lärarna till del eller om det används. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att det på skolan inte bedrivs något förebyggande arbete för att skapa trygghet utifrån de behov som finns på skolan. Detta är en brist.

Skolinspektionens utredning visar vidare att skolans plan mot kränkande behandling inte upprättats, följts upp eller setts över under medverkan av eleverna vid skolan. Detta är en brist.

Skolinspektionens utredning visar även att det finns brister i skolans åtgärdande arbete för att motverka kränkande behandling.

Skolinspektionens utredning visar att personal på Hjortsjöskolan 7–9 inte alltid agerar och anmäler till rektorn då en elev kan ha blivit utsatt för kränkande behandling. Intervjuer med lärare visar att skälet till att de inte alltid agerar är att toleransnivån för vad som är en kränkning är hög, då det sker så mycket kränkningar på skolan, samt att lärare inte alltid vågar agera då de är rädda för vissa elever. Intervjuer med lärare, personal i elevhälsan och rektorn visar vidare att skälet till att lärare inte alltid anmäler händelser som kan utgöra kränkande behandling är att lärarna inte hinner samt att det digitala system som de ska göra anmälningarna i är svårt att använda.

Skolinspektionens utredning visar slutligen att det vid skolenheten inte finns några skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av

mobiltelefoner. Intervju med rektorn visar att hen inte har fattat beslut om några sådana rutiner. Även detta är en brist.

Vad gäller kravet på att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever, att planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året samt en redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts tas in i efterföljande års plan framkommer inte att verksamheten bryter mot författningarnas krav.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Ett föreläggande får förenas med vite. Ett föreläggande ska förenas med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt (26 kap. 27 § skollagen). Eftersom Vaggeryds kommuns verksamhet vid Hjortsjöskolan 7–9 inte uppfyller de krav som följer av föreskrifter som gäller för verksamheten finns det skäl att förelägga Vaggeryds kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att uppfylla författningarnas krav.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning av de olika bristerna och beaktar härvid följande. Bristerna i undervisningen är allvarliga och omfattande då eleverna under en längre tid inte har fått sin garanterade undervisningstid i flera ämnen och årskurser. Eleverna får därmed inte den utbildning och den undervisning de har rätt till. Det finns också andra brister kopplat till undervisningen såsom felaktig användning av skolans val och att elever inte ges undervisning i svenska som andraspråk. Därutöver finns det omfattande brister i skolans arbete med extra anpassningar och särskilt stöd, som även omfattar att elever i behov av studiehandledning på modersmålet inte ges sådant stöd, samt omfattande brister i arbetet för att skapa trygghet och motverka kränkande behandling. Bristerna är sådana att de allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen. Därutöver finns det också brister i skolans arbete med nyanlända elever samt med att ge eleverna extra studietid. Flertalet av de brister som konstateras i detta beslut har förelegat under en längre tid, åtminstone under hela föregående läsår. Föreläggandet ska därför förenas med vite. Det har inte framkommit något särskilt skäl som gör vitet obehövligt. Skolinspektionen bedömer därutöver att bristerna

är sådana att de sammantaget rubbar förutsättningarna för verksamheten och utgör ett allvarligt missförhållande.

Ett vitesbelopp ska enligt 3 § viteslagen (1985:206) fastställas till ett belopp som med hänsyn till vad som är känt om adressatens ekonomiska förhållanden och till omständigheterna i övrigt kan antas förmå honom att följa det föreläggande som är förenat med vitet. Med hänsyn till huvudmannens ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt bedömer Skolinspektionen att vitesbeloppet ska bestämmas till 1 500 000 kronor.

Områden utan konstaterade brister

Skolans arbete för att skapa studiero

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Ordningsregler

Elever i årskurserna 7 och 8 säger att de har fått se och tycka till om ordningsreglerna medan elever i årskurs 9 säger att de inte har varit delaktiga i framtagande av ordningsregler. Flera lärare säger att eleverna får vara med och diskutera ordningsreglerna, exempelvis via elevrådet, men att vissa ordningsregler inte kan ändras. Rektorn säger att hen själv tagit fram de övergripande ordningsreglerna och lyft dessa med lärarna. Utöver de övergripande reglerna har eleverna delvis fått bestämma regler i klasserna. Frågor såsom om elever ska få ha solglasögon på sig i klassrummet eller inte har lyfts på klassråd, sedan lyfts till elevrådet och är nu tillbaka ute i klasserna igen.

Åtgärdande arbete för att skapa studiero

Av inkommen dokumentation och av intervjuer med lärare, elevhälsans personal och rektorn framkommer att skolan genomför utredningar av elever som upprepade gånger stör ordningen. Även om såväl lärare som personal i elevhälsan och rektorn i intervjuer uppger att det inte är tydligt vilka konsekvenser som olika beteenden ska ge, sedan huvudmannen har tagit bort den konsekvenstrappa som skolan tidigare tillämpade, framkommer av intervjuer med elevhälsans personal och rektorn att åtgärder i vissa fall sätts in.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 5 § skollagen framgår att det ska finnas ordningsregler på skolan som rektorn beslutat om. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och omarbetas vid behov under medverkan av eleverna.

Av 5 kap. 9 § skollagen framgår att om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd är uppfyllda, ska en utredning om särskilt stöd inledas.

Av 5 kap. 10 § skollagen framgår att rektorn, med utgångspunkt i vad som framkommit i utredningen, ska se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende.

Skolinspektionens bedömning

Även om utredningen visar att rektorn beslutar om vissa ordningsregler och att eleverna inte har möjlighet att påverka dem, visar utredningen att elever får tycka till om och påverka andra ordningsregler. Mot bakgrund härav bedömer Skolinspektionen att det inte framkommer att Vaggeryds kommun bryter mot bestämmelserna när det gäller elevernas medverkan i framtagandet av ordningsregler. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte heller att Vaggeryds kommun bryter mot bestämmelserna när det gäller skolans åtgärdande arbete för att skapa studiero. Även om samtliga intervjuer visar att personalen upplever att det numera inte är tydligt vilka åtgärder som ska vidtas, framgår att utredningar genomförs av elever som upprepade gånger stör ordningen och att åtgärder har vidtagits. Ärendet ska därför avslutas även i denna del.

X Sofie Lindén

Beslutsfattare

Signerat av: Sofie Lindén

X Carolin Levinsson

Föredragande

Signerat av: Carolin Levinsson

I ärendets slutliga handläggning har även regionjurist Maria Nyman, enhetschef Ildiko Lundkvist samt utredarna Viveka Berglund och Nerman Hopovac medverkat.

Bilaga: Hur ni överklagar

Om ni anser att beslutet om föreläggande vid vite är felaktigt kan ni överklaga det genom att skriva till förvaltningsrätten. Ställ överklagandet till Förvaltningsrätten i Stockholm, men skicka det till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund, eller till skolinspektionen@skolinspektionen.se.

Ange följande i överklagandet:

- Namn, personnummer eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer.
- Vilket beslut ni överklagar och ärendets diarienummer.
- Vilken ändring ni vill ha och varför ni anser att beslutet ska ändras.

Om ni anlitar ett ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress och telefonnummer anges.

Överklagandet ska ha kommit in till Skolinspektion inom tre veckor från den dag ni har fått del av beslutet. Om ni företräder det allmänna, t.ex. en kommun, ska överklagandet istället ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid kommer Skolinspektion att pröva om beslutet ska ändras och sedan skicka överklagandet, handlingarna i det överklagade ärendet och eventuellt nytt beslut till Förvaltningsrätten i Stockholm.